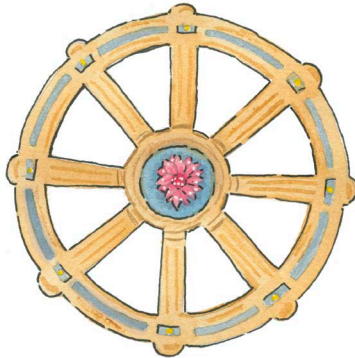

Dalai Lama

fredens barn

Gunilla Lundgren

Illustration Amanda Eriksson

Överskottet från denna bok går oavkortat till Svensk-Tibetanska Skol-och Kulturföreningen för att bidra till tibetanska barns skolgång.

Boken baserar sig på Dalai Lamas egen självbiografi ”*Fri i exilen*” (W&W 1991) och på ”*Tibet, min berättelse*”. En självbiografi av Jetsun Pema, Dalai Lamas syster (Amaryllis 2001)

Innehåll

6	Förord
8	Världens tak
10	En busig pojke
14	Den Rytande Tigern
16	En fattig by
18	Främmande män kommer ridande
24	Till Lhasa
26	Juvelparken
30	Den Gyllene Tronen
32	Potalapalatset
38	Svåra studier
46	Examensprov
48	Bekymmer
50	En farlig flykt
54	Dalai Lama blir flykting i Indien
56	Dharamsala
64	Fredspriset
69	Några viktiga årtal
70	Efterord
72	Om du vill veta mer
73	Tack

Förord

Jag har träffat Dalai Lama en gång. Då berättade han om sitt liv och om buddhismen.

”Det viktigaste av allt är att alla människor har lika värde”, sa han. ”Vi är som systrar och bröder och jorden är vår Moder”. Han skämtade och pratade med oss som lyssnade och vi fick ställa frågor.

”Jag vill inte ha stora problem”, sa han, ”jag vill vara lycklig. Då är det väl rättvist att ni också är lyckliga? Eller hur”? frågade han och skrattade. Sedan blev han allvarlig och sa att vi människor måste ta vårt ansvar så att klyftan mellan rika och fattiga försvinner och så att förödelsen av vår jord upphör.

Inom buddhismen tror man att allting hänger ihop, är du hjälpsam och visar medkänsla blir världen bättre och du själv mår bättre. Buddhister tror inte att livet tar slut när en människa dör. Efter en tid kan man födas igen till en helt ny människa och i varje liv lär man sig något nytt.

”Jag är bara en vanlig människa”, sa Dalai Lama. Men jag tycker att hela hans liv är ovanligt och det han säger får mig att tänka. Därför har jag skrivit den här boken om honom. Mest handlar den om hans spännande barndom.

Gunilla Lundgren

Världens tak

Tibet kallas ofta ”Världens tak”. Inget annat land i hela världen ligger så högt. Snöklädda bergstoppar reser sig tusentals meter över havet.

Här i en liten by i nordöstra Tibet föddes en pojke den 6 juli 1935. Just den dagen inträffade flera märkliga händelser i byn. Över himlen visade sig en ovanligt stor regnbåge och pojkens pappa, som var så sjuk att han nästan dog, blev plötsligt, och helt oförklarligt, aldeles frisk. Föräldrarna döpte sin lilla pojke till Lhamo Thondup. Namnet Dalai Lama fick han senare.

När Lhamo föddes hade han fyra äldre syskon. Sedan fick han två syskon till, så med honom hade familjen sju barn. Men hans mamma födde sexton barn, nio av dem dog när de var små.

Fakta: Tibet ligger på en högplatå. I söder, på gränsen till Nepal, ligger bergskedjan Himalaya med världens högsta bergstopp Mount Everest, 8 848 meter över havet. På tibetanska heter toppen Chomo langma (ཇོ་མོ་གླང་མ་) som kan översättas till oxens eller jakens beskyddande gudinna.

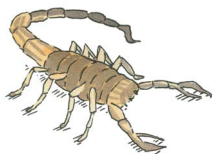
Dalai Lama som liten.

En busig pojke

Lhamo var en ovanlig pojke, inte alls lik sina syskon. Han ville bestämma allt själv. Han avskydde att ha smutsiga eller trasiga kläder. Om det så bara var lite, lite damm på hans skor vägrade han att ta på sig dem.

Ingen fick ta hand om hans matskål och när familjen åt satte han sig alltid på samma plats. Det var egentligen pappans plats, men den tog Lhamo. Det var som att han ville se hela sin familj för att kunna bestämma över både sig själv och resten av familjen.

Han var inte rädd, varken för främlingar, slagsmål eller skorpioner. När ingen såg det lekte han med skorpionerna som kröp på gårdsplanen framför hans hem och om han såg några pojkar som slogs gav han sig in i slagsmålet och hjälpte den som var svagast.

En av hans favoritlekar var att låtsas att han gav sig av hemifrån. Då packade han ner några saker i en liten väska och sa att han skulle ge sig av långt bort, ända till Tibets huvudstad Lhasa.

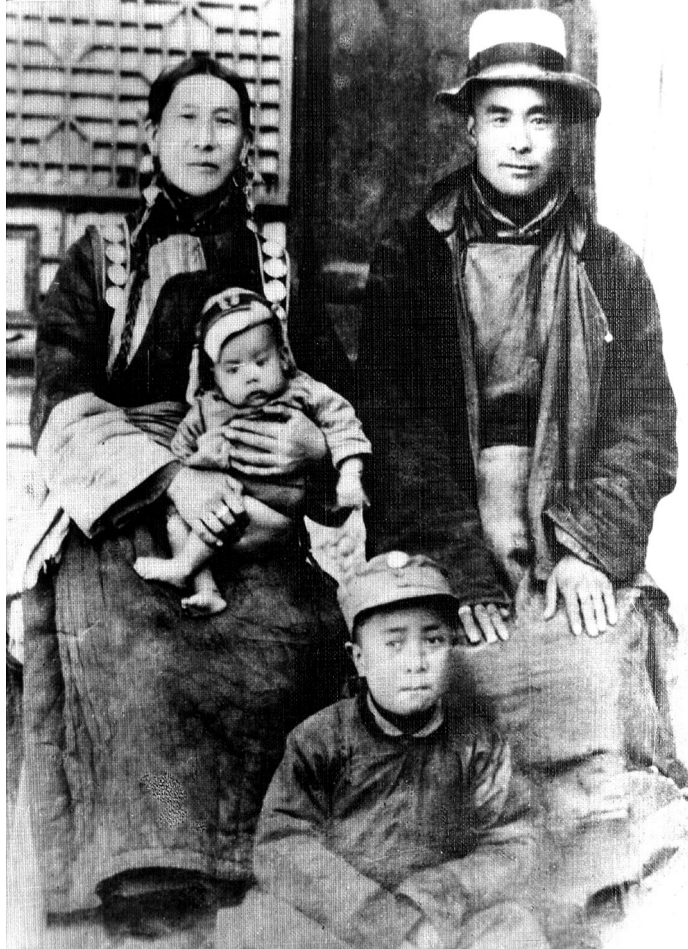
Lhamo älskade sin mamma. När han var riktigt liten fick han sova hos henne. Men när han blev äldre måste han flytta ut i köket. Där sov han på en hård bänk av murad lera nära den varma spisen.

På morgnarna brukade Lhamo följa efter mamman när hon gick till hönshuset för att samla in ägg som hönorna hade värpt. När insamlandet var klart ville Lhamo stanna bland hönsen. Han satte sig bredvid en höna, flaxade med armarna och försökte kackla som hon. Sedan väntade han otåligt på att han skulle värpa ett ägg. När inget hände blev han rasande. Han tyckte att det var orättvist att inte han också kunde värpa ägg.

Lhamos mamma var hjälpsam mot alla. Ibland kom hungriga människor vandrande och stannade till utanför familjens hus. Då öppnade mamman dörren och gav dem att äta. Det hände att Lhamo och hans syskon fick gå hungriga eftersom deras mamma hade gett bort all mat som fanns i husets skafferi.

När mamman arbetade på fälten eller skötte om familjens djur bar hon Lhamo på axlarna. Då brukade han styra henne genom att hålla i hennes öron. När han ville att mamman skulle gå till höger drog han i hennes högra öra, och om han ville att hon skulle gå till vänster drog han i hennes vänstra öra. Om hon inte löd skrek han och sparkade och drog i båda öronen, framåt och bakåt. Ändå blev hans mamma inte arg på honom.

Lhamos pappa blev däremot lätt arg och var ganska sträng, men hans ilska gick snabbt över. Mest av allt älskade han sina hästar och han gav sig ofta i väg på långa ridturer.

Lhamos mamma och pappa och två av hans bröder.
År 1939.